

Studieplan 2009/2010

Sosialpedagogikk 1

Studiepoeng: Arbeidsmengde i studiepoeng er: 30.

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er et deltidsstudium (30 studiepoeng) over to semestre (høst og vår). Samlinger og undervisning er lagt til ettermiddags- og kveldstid. Dette gjør det også mulig å kombinere arbeid og studier.

Innledning

Studiet er rettet inn mot å styrke studentenes analytiske kompetanse og de pedagogiske og metodiske forutsetningene for å drive pedagogisk virksomhet på en målrettet og problemløsende måte. Det er og et gjennomgående perspektiv i studiet å se og vurdere pedagogiske utfordringer i et helhetlig perspektiv.

Læringsutbytte

Målet for studiet i sosialpedagogikk er å gi studentene økt forståelse for elevens situasjon i dagens skole og i samfunnet forøvrig. Studiet søker å kartlegge både de enkelte elevs opplevelse av og reaksjon på møtet med skolesamfunnet og forhold og faktorer i det større samfunnet som virker inn på og preger dette møtet. Studiet sikter mot en personlig utvikling hos studentene i retning av en dypere selvforståelse og forståelse av andre, både som enkeltmennesker og i gruppesituasjoner.

Studiet vil arbeide for å styrke studentenes forutsetninger for å drive pedagogisk virksomhet på en målrettet og problemløsende måte. Studiet sikter mot å gi studentene bedre forutsetninger for å kunne oppdage og hjelpe barn og unge med personlige og sosiale vansker, og søker å dyktiggjøre dem til forebyggende arbeid på det sosiale og personlige området.

Studiet har sosialisering som overordnet samlebegrep. Dette begrepet angir den prosessen der det uferdige individ utvikles, formes og modnes til et tenkende, villende og handlende menneske i en sosial sammenheng. Studiet konsentreres om forholdet mellom individ, skole og samfunn.

Målgruppe

Utdanninga er i første rekke siktet inn mot lærere i grunnskolen og videregående skole, i det den tar sikte på å gi et nærmere studium av og forståelse for lærernes sosialpedagogiske oppgaver og virkefelt. Dette er ikke til hinder for at studenter med en annen yrkesbakgrunn enn læreryrket kan søke opptak på

kurset. Det synes særlig viktig at mennesker fra forskjellige sektorer i samfunnet arbeider sammen om oppgaver/problemer som angår forholdet mellom individ, skole og samfunn (f.eks. personer med opplærings/ledelsesfunksjoner innenfor offentlig forvaltning, foreldre med studiekompetanse osv.).

Kompetanse

Studiet kan inngå som en del av en allmennlærerutdanning, inngå i en fri bachelor eller være tilleggstudium for lærere, forskolelærere eller andre yrkesgrupper som arbeider med barn og unge.

Opptakskrav fritekst

Opptak til studiet forutsetter generell studiekompetanse eller realkompetanse på tilsvarende nivå.

Undervisnings- og læringsformer

I tillegg til rene forelesninger vil drøfting av sosialpedagogiske problemstillinger i større og mindre grupper og selvstudier oppta det meste av tiden.

Arbeidet under hvert problemområde vil bestå av to hovedelementer:

- Innføring i sentrale perspektiver og teorier
- Refleksjon over og praktisk-pedagogisk analyse av sentrale pedagogiske utfordringer.

Et prosjektarbeid (undersøkende oppgavearbeid) utgjør en sentral arbeidsoppgave og del av studiet. Dette arbeidet er obligatorisk.

Vurderingsformer

Godkjenning av studiet forutsetter deltakelse i studieopplegget og bestått eksamen

Sluttkarakteren fastsettes på grunnlag av følgende to komponenter som hver teller 50 %:

1. Prosjektoppgave
2. Individuell skriftlig 6-timers eksamen

Internasjonalisering

Siden omfanget av dette studiet kun er 30 studiepoeng/2 semester er det ikke foreløpig mulig å kombinere internasjonal semester eller andre utenlandske studier med dette studiet.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Sosialpedagogikk har som sitt studiefelt individers og gruppers sosialiseringssprosess. Denne prosessen bør behandles og forstås ut fra:

- individets/gruppers særegenheter
- samfunnsmessige betingelser
- samspillet mellom individ, gruppe og samfunn

I denne sammenheng blir utdanning, undervisning og oppdragelse - samt ulike sosialiseringsinstitusjoner - sentrale områder i et studieopplegg. Dette forutsetter ei analyse og en forståelse av eksisterende forhold i samfunnet - og dermed et historisk og filosofisk perspektiv. Spørsmål som sosialpedagogikken allment arbeider med vil være:

- hvor og hvordan sosialisering skjer
- innholdet i sosialiseringen
- muligheter for endring av den aktuelle praksis ut fra grunngitte verdier.

Det er nødvendig og viktig å se at ethvert fenomen og enhver problemstilling i sosialpedagogikken må eksistere og forstås i en gitt sosial/samfunnsmessig og historisk sammenheng. Ei analyse og vurdering av ulike sosialiseringssprosesser, didaktiske og organisatoriske sammenhenger eller pedagogisk filosofiske spørsmål vil imidlertid aldri hver for seg kunne bli et fullstendig studium av pedagogikk, sjøl når dette skjer i et erkjennelsesteoretisk perspektiv og settes inn i en sosial og historisk sammenheng. I arbeidet med pedagogikken må ideelt sett alle disse forholdene settes i forhold til/sammenheng med hverandre i den faglige erkjennelsen - og betraktes i et verdiperspektiv både under studiet av ulike pedagogiske fenomener og i utøvelsen av pedagogisk praksis. I et utdanningstilbud i sosialpedagogikk for lærere må og bør kunnskapsfeltet avgrenses og konkretiseres. Det vil være naturlig å knytte studiet til problemområder som ut fra ulike perspektiver og i en sammenheng som angår og belyser skolen som sosialiseringsinstitusjon. Et slikt utdanningstilbud bør basere seg på to hovedformer for tilnærming og kunnskapstilegnelse:

1. Innføring i grunnleggende sosialpedagogiske begreper og teoridannelser.
2. Analyse og drøfting av konkrete problemstillinger og pedagogiske fenomener ut fra et sosialpedagogisk perspektiv.

Det første punktet er nødvendig for å utvikle et forhold til og en forståelse av det analyse- og

handlingsapparatet som sosialpedagogikken representerer. Den andre tilnæringsmåten er viktig for at studiet skal få praktisk gyldighet og konsekvenser for den pedagogiske praksisen. I tillegg til å utvikle en kritisk bevissthet til og samfunnsmessig forståelse av det pedagogiske fagområdet, er det avgjørende at opplegget gir grunnlag for at studentene utvikler evnen til å analysere og handle i forhold til eksisterende og konkrete problemer på en alternativ/ ny måte. Innenfor pedagogikken er problemene og konfliktene i all hovedsak kjente. Disse framtrer og oppleves daglig i skolelivet. or å komme videre trenger vi nye/alternative forståelses-, analyse- og løsningsmåter. For å sikre dette bør en vesentlig del av studiet innebære arbeid med og drøfting av konkrete og hverdagslige pedagogiske problemer. Det utviklende og fornyende ved studiet vil ligge i at disse problemene beskrives, analyseres og løses i det alternative perspektivet som sosialpedagogikken representerer.

Studiets innhold er organisert i problemområder. Disse problemområder/temaer dekker i hovedsak området generell sosialpedagogisk teori i tilknytning til ulike problemstillinger. Mer konkrete problemstillinger og -områder som det skal arbeides med bør utarbeides i samarbeid med studentene med utgangspunkt i studentenes behov og interesser. Under studiet bør det allmenne og konkrete behandles i sammenheng for hvert enkelt problemområde.

[Pedagogiske grunnlagsspørsmål](#)

Dette problemområdet dekker skolens historiske utvikling og skolens funksjon i vårt samfunn. For å forstå skolen som institusjon (og dermed grunnlaget for det som skjer konkret i skolen - muligheter og begrensninger) er det nødvendig å diskutere den som en funksjon av samfunnets generelle utvikling:

- Idéhistoriske strømninger, skoleorganisering, utdanningsplanlegging og utdanningsøkonomi (ulike strategier, forutsetninger og formål)
- skolens formålsbeskrivelser
- forholdet mellom formulerte formål og reelle funksjoner.

[Skolens indre liv](#)

Dette problemområdet dekker den delen av didaktikken som gjelder skolens indre liv: ulike sider av skoletilværelsen for elever og lærere, et møtested mellom samfunnets krav, skolens tradisjoner (lokalt og sentralt), lærernes forutsetninger og elevenes forutsetninger. Dette gir seg utslag i krav om opprettholdelse eller forandring av formål, mål, metode/strategi, innhold, arbeidsform, organisering og evaluering. Under dette problemområdet må en ta opp beskrivelse og analyse av skolens hverdag slik den kan finnes i ulike deler av skolesystemet og forsøke å finne forklaringer på hvorfor den er slik og hvordan den er i forhold til de planer og idealer som eksisterer:

- ulike grunnsyn og modeller for undervisning
- forholdet mellom samfunns-/sosiale forhold, idegrunnlag og didaktisk tilrettelegging
- forholdet mellom organisatoriske rammer, lærerens arbeidssituasjon og forandringsarbeid i skolen
- lærings- og adferdsproblemer i skolen i lys av sosialpedagogiske teorier
- forholdet og konflikten mellom skolens kunnskapsfunksjon og sosiale funksjon.

Kommunikasjon og sosialisering

Dette problemområdet dekker begreper som oppdragelse, kunnskapstilegnelser og sosialisering mer allment. Gjennomgang av ulike sosiale læringsteorier

- barn og unges oppvekstvilkår (historiske trekk og aktuell situasjon, oppvekstproblemer)
- muligheter som tilbys barn og unge for læring i ulike sosiale sammenhenger/felleskap
- hva slags sosial læring legger samfunnet til rette for
- forebyggende barne- og ungdomsarbeid (ulike pedagogiske og sosiale tiltak)
- forholdet og konflikter mellom læring i og utenfor skolen
- læring i et helhetlig/samfunnsmessig perspektiv.

Emneoversikt

Emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3

- **Sosialpedagogikk 1**

30 studiepoeng

Emneoversikt

1SO211 Sosialpedagogikk 1

Emnekode: 1SO211

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Ved fullført emne skal studenten ha tilegnet seg:

- oversikt over og forståelse av elevens situasjon i dagens skole og i samfunnet forøvrig.
- bedre forutsetninger for å kunne drive pedagogisk virksomhet på en målrettet og problemløsende måte
- kompetanse til å oppdage og hjelpe barn og unge med personlige og sosiale vansker
- evne til forebyggende arbeid på det sosiale og personlige området
- personlig utvikling i retning av en dypere selvforståelse og forståelse av andre - både som enkeltmennesker og i gruppesituasjoner

Innhold

- individets/gruppers særegenheter
- samfunnsmessige betingelser
- samspillet mellom individ, gruppe og samfunn
- hvor og hvordan sosialisering skjer
- innholdet i sosialiseringen
- muligheter for endring av den aktuelle praksis ut fra grunngitte verdier
- Idéhistoriske strømninger, skoleorganisering, utdanningsplanlegging og utdanningsøkonomi (ulike strategier, forutsetninger og formål)
- skolens formålsbeskrivelser
- forholdet mellom formulerte formål og reelle funksjoner
- ulike grunnsyn og modeller for undervisning
- forholdet mellom samfunns-/sosiale forhold, idegrunnlag og didaktisk tilrettelegging
- forholdet mellom organisatoriske rammer, lærerens arbeidssituasjon og forandringsarbeid i skolen
- lærings- og adferdsproblemer i skolen i lys av sosialpedagogiske teorier

- forholdet og konflikten mellom skolens kunnskapsfunksjon og sosiale funksjon
- barn og unges oppvekstvilkår (historiske trekk og aktuell situasjon, oppvekstproblemer)
- muligheter som tilbys barn og unge for læring i ulike sosiale sammenhenger/fellesskap
- hva slags sosial læring legger samfunnet til rette for
- forebyggende barne- og ungdomsarbeid (ulike pedagogiske og sosiale tiltak)
- forholdet og konflikter mellom læring i og utenfor skolen
- læring i et helhetlig/samfunnsmessig perspektiv.

Organisering og arbeidsformer

Forelesning

Gruppearbeid

Drøfting av problemstillinger i grupper

Bruk av læringsplattform (Fronter)

Selvstudier

Prosjektarbeid

Vurderingsordning

1. Prosjektoppgave i gruppe. Størrelsen på gruppene skal være 3-6 studenter. Gruppene forutsettes satt sammen etter felles yrkesmessig bakgrunn og/eller felles problemer/interesser. Studentene skal selv formulere oppgavens problemstilling/tema. Oppgaveformuleringen skal godkjennes av faglig leder, og det forutsettes veiledning underveis. Innlevering av prosjektrapporten ca. 1.mai. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Alle gruppemedlemmer får samme karakter.

2. Individuell 6 –timers skriftlig eksamen varighet 6 timer i studiets kjernepensum. Vurderes med graderte karakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Hver av eksamenene teller 50 % av total karakter i emnet.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for helse og idrettsfag